

ŞAİR EVLENMESİ

-BİR PERDELİK KOMEDİ-

OYNAYANLAR:

Müştak Bey: Şair, güveyi

Hikmet Efendi: Müştak Bey'in yakın dostu

Kumru Hanım: Müştak Bey'in sevgilisi

Sakine Hanım: Kumru'nun çirkin ablası

Ziba Dudu: Kılavuz Kadın

Habbe Kadın: Yenge kadın

Ebül-Laklaka: Nikahı kıyan kişi

Batak Ese: Mahalle bekçisi

Atak Köse: Mahalle çöpçüsü

Mahalleli: İki-üç kişi esnaftan

YAZAN: ŞİNASI

Sadeleştiren:M. Ali SÜNGER

Mekân: Gelin odası... Arka planda yatak, oda genişcedir. Sahneye iki taraftan da giriş yapılabilir. Kapının biri selamlığa açılır. Odada Müştak Bey ve Hikmet Efendi ayaküstü konuşmaktadırlar.

MÜŞTAK BEY: Bu akşam güveyi giriyorum ya sevinçten havalara uçuyorum. Allah'tan bugün nikâhımız kıyıldı, az kalsın telâştan nikâhsız güveyi girecektim.

HİKMET EFENDİ: Hiç öyle şey olur mu?

MÜŞTAK BEY: Niye olmasın? Aşıklar dalgın olur. Buna aşık evlenmesi derler.

HİKMET EFENDİ: Acayip!

MÜŞTAK BEY: Öyle ya! Aşksız, sevgisiz, görücü usulüyle evlenenlere aşk olsun. Ben Kumru Hanımla niye evleniyorum; çünkü tanıyorum, seviyorum. Ne dersin onunla evlenmekte akıllılık etmemiş miyim?

HİKMET EFENDİ: Her halde öyledir.

MÜŞTAK BEY: Onun yüzü gibi huyu da güzel. Ben her halinden memnunum; fakat Kumru'nun o karga suratlı ablası olmasa!

HİKMET EFENDİ: Gerçekten... onun adı neydi?

MÜŞTAK BEY: Sakine midir, nedir... Cadı suratlının adını bile sevmiyorum.

HİKMET EFENDİ: Niçin?

MÜŞTAK BEY: Bize engel olduğu şöyle dursun, yüzünde meymenet yok karga suratlının... Yüzüne bakanın işi rast gitmiyor. Kırk beş yaşına gelmiş daha evlenememiş. Akıldan yana da pek nasibi yok. Böyle bir baldızım olduğundan alemden utanıyorum.

HİKMET EFENDİ: Eee, gülü seven dikenine katlanır.

MÜŞTAK BEY: Gel şunu sana vereyim be! Ama nikâhla ha! Geçinemeyecek ne varmış; ya o akıllanır, ya da sen çıldırırın.

HİKMET EFENDİ: Sakın Kumru'nun yerine onu sana vermesinler! Olur mu olur. Büyük dururken küçüğü kocaya vermek pek adet değildir.

MÜŞTAK BEY: Yok, bak ben öyle şaka sevmem.

HİKMET EFENDİ: Biraz önce şakayla bana veriyordun ya?

MÜŞTAK BEY: Ben onu sana şakayla değil gerçekten vermek istiyorum.

HİKMET EFENDİ: Sus, özrün kabahatinden büyük.

MÜŞTAK BEY: Hiç de bile!

HİKMET EFENDİ: Yaaa!

MÜŞTAK BEY: Aman sus, kılavuzum Dudu Hanım geliyor. Galiba Kumrucuğumu getiriyorlar. Sen öbür odaya geç, birazdan yine görüşürüz.

(Hikmet Efendi çıkarken Ziba Dudu girer.)

ZİBA DUDU: Müjde evladım müjde! Müjdeliğimi peşin isterim: Gelin hanım geliyor yoldadır.

MÜŞTAK BEY: Ah Dudu teyzeciğim, sana nasıl teşekkür edeceğim, bilemiyorum.

ZİBA DUDU: Parayla, (Müştak'ın ceplerine bakar kalan son meteliğini de alır.) teşekkür edebilirsin.

MÜŞTAK BEY: Al, helâl olsun sana, al (Sevincinden oynamaya başlar, katibim türküsünü söyleyerek oynar.)

ZİBA DUDU: Evladım biraz ağır başlı ol. Sen artık nikâhlı birisin, utan, utan!

MÜŞTAK BEY: Adam evlenirken utanır mı! Her neyse sen dışarıda bekleyedur, ben utanma talimi yapayım.

(Ziba Dudu çıkar.)

MÜŞTAK BEY: (Kendi kendine) Şimdi benim Kumrum kafesine girecek ha! Ah, bir kere kanadının altına girebilseydim... Yalnız insan kısmı paraya düşkün olur. Kumrum da paraya düşkünse! (Ceplerini açar, iki yana sallar.) Cepte para da kalmadı. Bir de yüz görümlüğü var. Ne yapmalı acaba!...

Adam sende o da kolay; şöyle birkaç kıta şiir okurum olur biter.

Bir kumrusun sen taba muvafık

Yapsam yuvanı sinemde layık

Can ü gönülden ben oldum aşık

Yapsam yuvanı sinemde layık

Benim gibi fakir bir şairin vereceği yüz görümlüğü ancak bu kadar olur.

(Ziba Dudu ve Habbe Kadın gelinin/Sakine'nin/ koluna girmiş şekilde içeri girerler.)

ZİBA DUDU: Evladım gelin hanımı getirdim. gel koluna gir de köşeye oturt.

MÜŞTAK BEY: (Sevincinden türlü hareketler yaparak gelini karşılamaya gider.) Amanın... (Gelini görür görmez bayılır.)

ZİBA DUDU: A dostlar! Damat Bey gelin hanımı görür görmez sevincinden bayıldı.

HABBE KADIN: Damat Bey, kalk!

ZİBA DUDU: (Damadın yüzüne bir bardak su serper.) Kalk haydi sevinçten bayılmanın sırası değil.

MÜŞTAK BEY: Ben sevincimden bayılmıyorum, üzüntümden yüreğime iniyor. Ah, ah...

HABBE KADIN: (Ziba Dudu'ya) Aaaa, zavallı gelin hanımı bir titreme aldı. Sakın al basmasın. (Sakine Hanım'ı sandalyeye oturtur.)

MÜŞTAK BEY:Nedir bu?

ZİBA DUDU: İşte sana ömür boyu can yoldaşı olacak olan sevgili karın Sakine Hanım.

MÜŞTAK BEY: O bana can yoldaşı olacağına benim canım çıksa daha canıma minnet.

ZİBA DUDU: (Habbe Kadın'a) Damat Bey sayıklamaya başladı. Galiba sevincinden aklını kaybetti.

HABBE KADIN: (Ziba Dudu'ya) Zavallı sevgilisine kavuştuğu için sevinç delisi oldu.

MÜŞTAK BEY: Ah, ah, ah... (hüzünlü)

ZİBA DUDU: Ağlama, sen ağlayacağına düşmanların ağlasın.

MÜŞTAK BEY: Ah, düşmanlarım bu halimi bilse nasıl gülerler.

ZİBA DUDU: Haydi oğlum gelin hanımın duvağını aç da yüzünü gör. Biraz gönlün açılır.

MÜŞTAK BEY: Şeytan görsün yüzünü!

ZİBA DUDU: Aç evladım, aç! Sevgilin olup olmadığına şüphen kalmasın. (Habbe ile beraber Müştak'ı gelinin duvağını açması için zorlarlar.)

MÜŞTAK BEY: İstemem! (Elini çekerken Sakine hanımın duvağı ile iğreti saç eline ilişir, elinde kalır. Sakine'nin yüzü ve ak saçları açılır.) Bu ne?

ZİBA DUDU: Vaaay! Zavallı kızcağızın sırma gibi nazik saçlarını yolup çıkardı.

MÜŞTAK BEY: Haklısın, beyaz saçları sırma gibi. Baksana, nasıl parlıyor.

ZİBA DUDU: Ay, bu laf geline değil, yenge kadınla banadır. Ben sana laf atmayı gösteririm. (Habbe'ye) Haydi yenge kadın! Gelin hanımı çabuk dışarı çıkar da nikâhını kıyan efendiyi çağırt. Yandaki kahvededir. Mahalleliyi alsın da gelsin şuna laf anlatsınlar.

(Habbe Kadın gelini dışarı çıkarır.)

MÜŞTAK BEY: Mahalleli beni zorla mı güvey koyacak?

ZİBA DUDU: Evet ya güvey koyarlar, ya hapse.

MÜŞTAK BEY: Böyle bir kariyla bir evde yatmaktansa, rahat rahat hapiste yatmak bence daha iyidir.

ZİBA DUDU: Hele sen bir hapse gir de bak, başına ne dertler gelir.

MÜŞTAK BEY: Adam sende!... Sayende peyda ettiğim borçlularımın duaları sayesinde sapasağlam yaşıyorum.

ZİBA DUDU: Ya, kazara hasta olursan?

MÜŞTAK BEY: Borçlularım da bana doktor göndermeyip baktırmazlarsa? Ben de ölürsem?

ZİBA DUDU: Ay n'olur sanki?

MÜŞTAK BEY: Sonra kendilerine büyük zararım dokunur.

ZİBA DUDU: Ne zararın dokunacakmış?

MÜŞTAK BEY: Vallahi onlara inat ölürüm hâ!

(Habbe Kadın, Ebül-Laklaka, Batak Ese ve Mahalleli girerler.)

EBÜL-LAKLAKA: (Başında bir mendil, pijamalarla, lisanı ile ayınları çatlatarak, kafları patlatarak) Beni böyle uykudan kaldırıp, rahatsız etmenizin sebebi nedir? Böyle, ortaoyununa çıkar gibi, bakın şu kıyafetime? Ayıp, ayıp...

ZİBA DUDU: (Entarisinin kenarıyla başını örterek Ebül- Laklaka'nın elini öper.) Amanın efendim, güveyi olacak şu herif isteyerek aldığı hanımı şimdi istemiyor. Bütün saçını başını yoldu. O şöyle dursun, yenge kadınla bana etmediği edepsizlik kalmadı. Size anlatmaya utanıyorum.

EBÜL-LAKLAKA: (Müştak Bey'e) Vay namussuz vay!

MÜŞTAK BEY: Efendim müsaade ediniz bendeniz de bildiğim kadar hakikati size anlatayım.

EBÜL-LAKLAKA: Sen sus sefil! Zavallı hatun yalan mı söyleyecek?

ZİBA DUDU: Efendim bu kızı mutlaka almalıdır.

EBÜL-LAKLAKA: Almalı ya! Almazsa ırzına leke sürmüş olur. (Mahalleliye) Öyle değil mi komşular?

MAHALLELİ: Hay hay!

MÜŞTAK BEY: Alamam efendim! Bunda bir yanlışlık var. Zira bana nikah ettiğiniz kız bu değildir. Bunun küçüğüdür. Ben onu isterim.

EBÜL-LAKLAKA: Hayır, sana nikah ettiğim büyük kızdır.

MÜŞTAK BEY: Değildir.

EBÜL-LAKLAKA: Vay! Sen beni de yalancı çıkarıyorsun ha? Bu ne yüzüzlük!

BATAK ESE: Efendi, biliyo musunuz ki, ben bunun daha bilmem nelerini bilürün. Durun size deyivereyin. Bekçi olduğum için geceleri mahallede dolanurkene bazen buna rast geliyorum. Bi kere gendüsüne “nirdengeliyon?” diyin soracak oldum. Bana ne garşuluk verse beğenürsünüz. “Tiyatoradangeliyom.“ dimesin mi? Bu beni maskaralığa almak demekdeğüldür de nedür? Bakın şu ahmağa!

MÜŞTAK BEY: Vay ferasetli adam vay!

BATAK ESE: Feres atlı adam sensin, ulan hayvan! Bana kötü laf söyleyüp durma. Şimdi sana fan-fin demeyi gösterürüm!

EBÜL-LAKLAKA: Bu herif hem edepsiz, hem deli.

BATAK ESE: Bana kalırsa hem hapishaneye koymalı, hem tımarhaneye.

EBÜL-LAKLAKA: Bana sorarsanız bu edepsizi bir daha mahallemizde oturtmayalım. Artık istemeyiz!

MAHALLELİ: İstemeyiz!

(Atak Köse girer.)

ATAK KÖSE: (Elinde kürek, omzunda süpürge ile) İstemeyüz!

(Hikmet Efendi girer.)

HİKMET EFENDİ: (Atak Köse'ye) Ne istemiyorsunuz?

ATAK KÖSE: Ben ne bileyim! Mahalleli istemeyüz diyor ben de öyle diyom. Elbette mahalleli öyle demekdehaklıdır.

HİKMET EFENDİ: Ay! Mahalleli nede haklıdır?

ATAK KÖSE: Haklı olduğunu pek iyibilürüm. Ama hangi konuda haklı olduğunu bilmem.

HİKMET EFENDİ: Öyleyse bilmediğin şeye neden karışıyorsun?

ATAK KÖSE: Vay! Niye garışmam? Ben de bu mahallenin galbur üstüne gelenlerinden değil müyüm?

HİKMET EFENDİ: Sen kim oluyorsun?

ATAK KÖSE: Sen daha benim kim olduğumu bilmiyon mu?

HİKMET EFENDİ: Hayır.

ATAK KÖSE: Öyleyse, sen de bilmediğini niye soruyon? Hay cahil hay! Şimdi sana anlatacak mıyın ki, ben dehey öteki mahallede çöpçü başıyım diye?

HİKMET EFENDİ: Hay şaşkın hay!

ATAK KÖSE: Senin de aklın olsaydı benim gibi şaşkın olurdun.

EBÜL-LAKLAKA: Sen şimdi şu edepsiz arka çıkıyorsun ha? Suça göz yummak suç işlemekle birdir. Sen de onun gibi cezaya layıksın.

HİKMET EFENDİ: Aman efendim, ben kendi suçumu anladım, ama onun suçu n'oluyor anlayamadım?

EBÜL-LAKLAKA: Daha ne olsun? Kendisine nikahladığım kızı istemiyor da onun küçüğünü istiyor. Bu ne demektir?

HİKMET EFENDİ: Efendim sinirlenmeyiniz. (Gizlice bir tomar para gösterir.) Küçük kızı senden isteriz.

BATAK ESE: Efendi nedir o? Rüşvet mi alıyorsunuz?

EBÜL-LAKLAKA: Ben öyle şey kabul eder miyim? İstemem. (Gizlice Hikmet Efendi'ye) Yan cebime koy. (Hikmet Efendi parayı yan cebine koyar.)

ATAK KÖSE: Gizlice “Yan cebime koy.” mu diyosunuz?

EBÜL-LAKLAKA: Hayır. Yan cenubîmde, yan tarafımda, durma git diyorum. Benden şüphelenmeyin diye...

BATAK ESE: Galiba parayı almışa benziyorsunuz.

EBÜL-LAKLAKA: Haşa, sümme haşa. Eğer paraya elimi sürdümse elim kırılınsın.

HİKMET EFENDİ: Aman efendim, gerçek neyse hakkıyla ortaya çıksın da, ona göre gerekeni yapınız.

EBÜL-LAKLAKA: Böyle kibarca derdinizi anlatışınızdan gönlümdeki öfke gitti de yerine merhamet geldi. (Mahalleliye) Yahu mahalleli! Ben bu işte başka bir hakkaniyet görmeye başladım. Zira sonradan aklıma bir şey geldi.

MAHALLELİ: Nedir o?

EBÜL-LAKLAKA: Hani nikahını kıydığım büyük kızdır diye söylemiştim ya?

MAHALLELİ: Öyle ya!

EBÜL-LAKLAKA: Fakat büyük kız derken yaşta büyük değil, boyda büyük demek istemişim. Zira büyük kız kırk yaşını geçtiği için damat beyin dengi olamaz. İşte benim bildiğim bu kadardır. Böyle olduğuna her zaman ve her mekanda şahitlik ederim.

BATAK ESE: Siz böyle dedikten keli bize şey yapmak düşer. Tasdik etmek...

MAHALLELİ: Hay hay!

EBÜL-LAKLAKA: (Habbe Kadın'a) Yenge kadın! Boyda büyük, yani yaşta küçük olan gelin hanımı getir de kendi elimle damat beye teslim edeyim; bir daha yanlışlık olmasın. (Habbe Kadın çıkar.) (Hikmet Efendi'ye) Daha başka yanlış şeyler varsa düzelteyim; zira böyle hizmetlerde bulunmayı kendime bir borç bilirim.

BATAK ESE: (Müştak Bey'e) Beyefendi, deminden söyledüğüm lafların hepiciğü şaka içündü. Sizi güldürüp eğlendürmek istiyodum.

ATAK KÖSE: (Hikmet Efendi'ye) Efendim, tövbe olsun, bi daha mahallenin çöpünden başka bir işine garuşırsam adam değülüm.

(Habbe Kadın ve Kumru Hanım girerler. Kumru ağlar gibi gözlerini ovuşturur. Bir yandan da Müştak'a bakar.)

HABBE KADIN: İşte efendim, asıl gelin hanım!

EBÜL-LAKLAKA: (Habbe Kadın'a) O niye ağlıyor? Sakın damat beyimizi istememezlik etmesin?

HABBE KADIN: (Kumru ile kulak kulağa fısıldaştıktan sonra) Efendim ağlamanın sebebini sordum, anladım. Öyle zannettiğiniz gibi değilmiş.

EBÜL-LAKLAKA: Nasılmış?

HABBE KADIN: Zavallı önce, damat beye varamadım, diye üzüntüden çok ağlamış. İşte o boş yere döktüğü gözyaşlarına acımış da şimdi de ona ağlıyormuş.

EBÜL-LAKLAKA: Ağladığını gördükçe çok üzülüyorum. Yeter artık hanım kızım. (Kumru ile Müştak'ı el ele tutuşturur.) Alınız efendim yüzünü güldürmenin çaresine bakınız. Ömür boyu mutlu olun, bir yastıkta kocayın. (Hikmet Efendi'ye) Benim halledebileceğim bir işiniz kaldı mı?

HİKMET EFENDİ: Hayır efendim. Fakat güvey ve gelinden başka evdekilerin hepsini götürmenizi rica etsem!

EBÜL-LAKLAKA: Rica neymiş, emrediniz efendim! (Mahalleliye) Haydi mahalleli! (Ziba Dudu'ya) Haydi kılavuz kadın! (Habbe Kadın'a) haydi yenge kadın!

(Hepsi çıkar. Sadece gelin, güveyi ve Hikmet kalır.)

MÜŞTAK BEY: (Kumru'nun yanına oturmuş, hayran hayran seyrederken) Sen mahalleliyle gitmiyor musun? Senin burda bir işin kaldı mı?

HİKMET EFENDİ: Hayır. Sana iki çift lafım var.

MÜŞTAK BEY: Sabahleyin gel de iki bin çiftini söyle. Bak o zaman nasıl can kulağıyla dinlerim.

HİKMET EFENDİ: Yok, yok! Şimdi söyleyeceğim.

MÜŞTAK BEY: E, haydi o zaman çabuk ol. (Başını Kumru'dan yana çevirir Hikmet'in lafına kulak vermez.)

HİKMET EFENDİ: Ey benim sevgili dostum!

MÜŞTAK BEY: Daha bitmedi mi?

HİKMET EFENDİ: Dur bakalım daha başlamadım.

MÜŞTAK BEY: Amma uzunmuş ha!

HİKMET EFENDİ: Benim gibi bir dostuna danışmadan evlendiğine tövbe mi?

MÜŞTAK BEY: Amaan sen de günah mı çıkarıyorsun nedir bu?

HİKMET EFENDİ: İşte kendi menfaati için aşk ve muhabbet tellallığına kalkışan kılavuz kısmının sözüne güvenenin hali budur.

MÜŞTAK BEY: Dostum! Bak, gideceğin yere geç kalıyorsun.

HİKMET EFENDİ: Sen ve eşin birbirinizi her yönden tanıdığınız halde, evlenirken başınıza neler geldi?

MÜŞTAK BEY: Evlenmeden önce istihareye yatmak istiyordum, unutmuşum. Aklıma gelmişken gidip yatayım. Göreceğim rüyaları sabahleyin sana tabir ettirim.

HİKMET EFENDİ: Ya görücü usulü evlenenlerin hali nasıl olur? Ötesini var sen düşün.

MÜŞTAK BEY: (Gözlerini ovuşturarak) Offf! Nasihat sıkıntısından uykum geldi. Azıcık kestirsem olmaz mı?

HİKMET EFENDİ: İşte ben gidiyorum. Artık ne yaparsan yap. Fakat aldığın dersi unutma.

MÜŞTAK BEY: Dostum, hiç unuttur muyum? Ben o dersi alıncaya kadar az mı zahmet çektim? Her neyse evlenmenin ilmini öğrendim. İnşallah uygulamada güçlük çekmem de Kumruyla kumrular gibi yaşayıp gideriz.

(Müzik girer: Bir kumrusun sen...)

(Hikmet çıkar. Kumru ve Müştak birbirine sarılır.)

S O N